Lietas Nr. C29512515
Lietas arhīva Nr. C-5125-15/22

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 10.novembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa
tiesnese I.Rubina
ar tiesas sēdes sekretāri K.Vilni,
piedaloties prasītājai /pers. C/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. C/ prasībā pret /pers. D/ (/pers. D/) par Vienošanās 2.4.punkta atcelšanu, uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 13.maijā /pers. C/ cēlusi Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. D/ (/pers. D/) par Vienošanās 2.4.punkta atcelšanu, uzturlīdzekļu parāda un uzturlīdzekļu piedziņu, lūdzot lauzt Vienošanās 2.4. punktu, piedzīt no atbildētāja par labu prasītājai uzturlīdzekļus dēla /pers. E/ uzturam Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā līdz bērns pats spēs sevi apgādāt, piedzīt no /pers. D/ uzturlīdzekļu parādu 1365,96 EUR apmērā.

Prasības pieteikumā norādīts, ka laulība starp pusēm noslēgta Krievijā /datums/, par ko 2008.gada 29.oktobrī Maskavas apgabala Galvenās dzimtsarakstu pārvaldes Narofominskas dzimtsarakstu pārvaldes laulību reģistrā tika izdarīts ieraksts Nr. 817. Laulībā dzimis kopīgs bērns /pers. E/.

/datums/pamatojoties uz kopīgu Vienošanos par kopīga nepilngadīga bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem (turpmāk - Vienošanās) pušu laulība šķirta, par ko izsniegta zvērinātas notāres Ilonas Ķibildes palīdzes /pers. F/ Laulības šķiršanas apliecība.

Saskaņā ar Vienošanās 2.4 punktu, /pers. D/ apņēmās maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam ne mazāk kā LVL 80 mēnesī un nodot tos prasītājai /pers. C/, skaidrā naudā vai pārskaitot uz norādīto kontu līdz katra mēneša 30.datumam. Līdz 2011.gada decembrim atbildētājs izmaksāja uzturlīdzekļus skaidrā naudā. Sākot ar 2011.gada decembri atbildētājs veica uzturlīdzekļu izmaksu, izmantojot Krievijas bankas ??? ?? "?????? ??" naudas pārvedumu sistēmu. Naudu Latvijā bija iespējams saņemt AS "Eesti Krediidipank Latvijas filiāle".

Saskaņā ar AS "Eesti Krediidipank Latvijas filiāle" 2014.gada 29.oktobra izziņu Nr. 8-3.1/23 atbildētājs pēdējo reizi uzturlīdzekļus pārskaitīja 2014.gada 7.aprīlī. Kopš minētā pārskaitījuma atbildētājs uzturlīdzekļu maksājumus veikt pārtrauca. Visi mēģinājumi sazināties ar atbildētāju gan telefoniski, gan izmantojot internetu, lai noskaidrotu situāciju un iespējamos risinājumus, līdz šim ir bijuši neveiksmīgi, atbildētājs no sarunas izvairās, neceļot klausuli un neatbildot uz ziņojumiem.

Uz prasības iesniegšanas brīdi neizmaksāto uzturlīdzekļu parāds par laika periodu no 2014.gada 1.maija līdz 2015. gada 1.maijam ir EUR 1365,96 (LVL 960).

Bērna interesēs ir saņemt uzturlīdzekļus regulāri, bet atbildētājs Vienošanos nepilda un nenodrošina regulāru uzturlīdzekļu maksāšanu prasītājai bērna uzturam, prasītāja uzskata, ka izbeidzams Vienošanās 2.4.punkts un turpmāk uzturlīdzekļi piedzenami ar tiesas spriedumu.

Prasība pamatota ar Civillikuma 179.pantu un Ministra kabineta 2013. gada 15.janvāra noteikumos Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam".

Atbildētājs rakstveida paskaidrojumus vai iebildumus par celto prasību saskaņā ar Civilprocesa likuma 148.pantu tiesā nav iesniedzis.

Atbildētājs uz tiesas sēdi nav ieradies, nav paziņojis par neierašanās iemesliem, nav lūdzis lietas izskatīšanu atlikt. Atbildētājam par lietas izskatīšanas laiku un vietu paziņots savlaicīgi, saskaņā ar Civilprocesa likuma 56.panta prasībām, nosūtot pavēsti ierakstītā sūtījumā uz atbildētāja deklarēto dzīvesvietas adresi.

Kā arī nosūtot pavēsti uz faktisko dzīvesvietas adresi /adrese/. No lietas materiālos esošā pasta Paziņojuma par iekšzemes un starptautiskā sūtījuma saņemšanu/piegādi un redzams, ka atbildētājam tiesas pavēste ir izsniegta.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā norādītajiem apstākļiem un lūdz apmierināt. Papildus paskaidroja, ka atbildētājs uzturlīdzekļu maksājumus nav veicis un neveic, kā arī nav samaksājis uzturlīdzekļu parādu.

Tiesa, nekonstatējot Civilprocesa likuma 209.pantā norādītos gadījumus, kad tiesai ir pienākums atlikt lietas izskatīšanu, atzīst par iespējamu lietu izskatīt bez atbildētāja klātbūtnes tiesas sēdē.

Motīvu daļa

Noklausījusies prasītājas paskaidrojumus tiesas sēdē, un pārbaudījusi lietas materiālus, tiesa atzīst, ka ir pamatota un apmierināma pilnā apmērā.

/datums/dzimušā /pers. E/ vecāki ir prasītāja /pers. C/ un atbildētājs /pers. D/ (/pers. D/), kas redzamas no /pers. E/ dzimšanas

apliecības /numurs/.

No lietas materiāliem redzams, ka 2011.gada 19.jūlijā pie zvērinātas notāres Ilonas Ķibildes starp prasītāju un atbildētāju noslēgta Vienošanās par kopīga nepilngadīga bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem (turpmāk - Vienošanās), kas reģistrēta aktu un apliecinājumu reģistra grāmatā ar Nr. 7161.

Saskaņā ar minētās Vienošanās 2.4 punktu, /pers. D/ apņēmās maksāt uzturlīdzekļus bērna uzturam ne mazāk kā LVL 80 mēnesī un nodot tos prasītājai /pers. C/, skaidrā naudā vai pārskaitot uz norādīto kontu līdz katra mēneša 30.datumam.

Civillikuma 1511.panta noteic, ka līguma plašākā nozīmē ir ikkatra vairāku personu savstarpēja vienošanās par kādu tiesisku attiecību nodibināšanu, pārgrozīšanu vai izbeigšanu. Līgums šaurākā, šeit pieņemtā nozīmē ir vairāku personu savstarpējs ar vienošanos pamatots gribas izteikums, kura mērķis ir nodibināt saistību tiesību (1401.p.).

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

No prasības pieteikuma, tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem un lietā esošās AS "Eesti Krediidipank Latvijas filiāle" 2014.gada 29.oktobra izziņas Nr. 8-3.1/23 secināms, ka atbildētājs pēdējo reizi uzturlīdzekļus pārskaitījis 2014.gada 7.aprīlī. Kopš minētā pārskaitījuma atbildētājs uzturlīdzekļu maksājumus veikt pārtraucis.

Prasītāja aprēķinājusi uzturlīdzekļu parādu par laiku no 2014.gada 1.maija līdz 2015. gada 1.maijam EUR 1365,96 (LVL 960) apmērā.

Civillikuma 1838.pants paredz, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo.

Lietā nav iesniegti dokumenti, ka uzturlīdzekļu parāds vai kāda tā daļa būtu samaksāta.

Tiesai nav pamata apšaubīt uzturlīdzekļu parāda apmēra aprēķinu, arī atbildētājs to nav apstrīdējis, līdz ar to uzturlīdzekļu parāds par laiku no 2014.gada 1.maija līdz 2015. gada 1.maijam EUR 1365,96 apmērā ir piedzenams no atbildētāja prasītājas labā.

Civillikuma 1589.pants pielaiž vienpusēju atkāpšanās tiesību no līguma, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu.

2011.gada 19.jūlija pušu noslēgtās Vienošanās 2.4 punkts uzliek atbildētājam uzturlīdzekļu maksāšanas pienākumu.

Saskaņā ar Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmo daļu bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte.

Tiesa atzīst, ka bērna vecāku noslēgtā vienošanās par uzturlīdzekļiem, kas turklāt nenodrošina efektīvu tiesisko aizsardzību bērna tiesībām uz uzturlīdzekļu saņemšanu, neliedz ar likumu pamatoto vecāka pienākumu par uzturlīdzekļu maksāšanu noteikt ar tiesas spriedumu.

Ņemot vērā, ka atbildētājs Vienošanās 2.4 punktā noteikto pienākumu nepilda, tiesa uzskata, ka bērna interesēs šis vienošanās punkts ir izbeidzams un turpmāk uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami uz likuma pamata.

Civillikuma 177.panta pirmā daļa nosaka, ka līdz pilngadības sasniegšanai bērns ir vecāku aizgādībā. Saskaņā ar Civillikuma 177.panta trešās daļas noteikumiem, vecāku pienākums ir rūpēties pa bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa, veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu, izglītošanu un audzināšanu. Civillikuma 178.panta otrā daļa noteic, ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.

Civillikuma 179.panta otrā daļa nosaka, ka pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ka bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesai nav pamata apšaubīt, ka pušu bērns dzīvo kopā ar prasītāju un viņa īsteno bērna aprūpi un uzraudzību.

Civillikuma 179.panta pirmā daļa nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Saskaņā ar Civillikuma 179.panta otro daļu, pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

No minētā likuma panta izriet, ka tajā noteiktais vecāku pienākums apgādāt bērnu ir absolūts, beznosacījuma vecāku pienākums, vienīgi uztura prasības un saņemšanas apmērs ir saistīts ar vecāku mantas stāvokli.

Atbilstoši Civillikuma 179.panta piektās daļas nosacījumiem minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumiem Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" - katra vecāka pienākums neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir ik mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas un katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ar 2014.gada 2.decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr.734 veikti grozījumi Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumos Nr.665 "Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi", nosakot, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2015.gada 1.janvāra ir 360 EUR.

Tādējādi prasības pieteikuma iesniegšanas brīdi minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem, neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 90 EUR, bet no 7 gadu vecuma 108 EUR mēnesī.

Pierādījumi tam, ka atbildētājs kopš prasības celšanas tiesā būtu maksājis uzturlīdzekļus dēla uzturam lietas izskatīšanas gaitā netika iesniegti.

Ņemot vērā to, ka prasītāja bērna uzturēšanai lūdz piedzīt uzturlīdzekļus Ministru kabineta noteiktajā apmērā, un to maksāšanas pienākumu prasītajā apmērā nosaka Civillikums un Ministru kabineta noteikumi tiesai nav jāizvērtē atbildētāja mantiskais stāvoklis un bērna vajadzības.

Ņemot vērā bērna intereses, tiesa uzskata, ka uzturlīdzekļi nosakāmi atbilstoši valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēram un jānosaka procentu izteiksmē, jo minimālās darba algas apmērs ir mainīgs, tādēļ, mainoties minimālās darba algas apmēram, bērns uzreiz varēs saņemt lielāku uzturlīdzekļu summu. Turklāt uzturlīdzekļu apmērs, kas noteikts procentos no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas, dod iespēju precīzi noteikt uzturlīdzekļu summu.

Uzturlīdzekļi, tiesas noteiktajā apmērā atbilstoši judikatūrai, kas izveidojusies attiecībā uz Civillikuma normas par vecāku pienākumu gādāt par bērnu uzturēšanu tulkojumu (Augstākās tiesas Senāta 2007.gada 29.augusta spriedums lietā Nr. SKC-556), piedzenami no prasības iesniegšanas dienas tiesā – tātad no 2015.gada 13.maija, jo ar prasības celšanas brīdi prasītāja saskaņā ar

Civilprocesa likuma 1.pantu uzsākusi savu ar likumu garantēto civilo tiesību aizsardzības realizāciju.

Prasībā prasītāja lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus līdz bērns pats spēs sevi apgādāt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 192.pantu tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas.

Ievērojot, ka pienākums maksāt uzturlīdzekļus līdz laikam kad bērns pats var sevi apgādāt izriet no likuma, t.i., Civillikuma 179.panta pirmās daļas,

uzturlīdzekļi, tiesas noteiktajā apmērā, piedzenami līdz laikam, kad bērns pats sevi var apgādāt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 10.panta pirmo daļu, puses savas tiesības realizē sacīkstes formā.

Civillikuma 1838.pants paredz, ka pienākums pierādīt to, ka samaksa ir izdarīta, ir tam, kas to apgalvo.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93.panta pirmo daļu katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Savukārt, saskaņā ar Civilprocesa likuma 96.panta piekto daļu, pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Atbildētājs nav izmantojis savas likumā paredzētās tiesības – nav piedalījies tiesas sēdē, nav sniedzis paskaidrojumus vai iebildumus par prasības pieteikumu, nav apstrīdējis prasības pieteikumā minētos faktus, nav iesniedzis pierādījumus, kas apliecinātu uzturlīdzekļu samaksu, nav cēlis ne atsevišķu prasību, ne pretprasību lietā, no kā secināms, ka atbildētājam nav pamatotu iebildumu pret prasību.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punkta noteikumiem no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos atbrīvoti prasītāji prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu.

Savukārt saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 1., 3. un 10.punktu, 34.panta pirmās daļas 1.punkta b) apakšpunktu un 34.panta pirmās daļas 4.punktu neapmaksātā valsts nodeva, kas piedzenama no atbildētāja valsts labā ir 403,72 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu, izsniegšanu un tulkošanu saistītie izdevumi. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr. 983 „Ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu aprēķināšanas kārtība" un aprēķinu viena sūtījuma cena ir 1,57 EUR, savukārt sūtījumam uz Krievijas Federāciju ar paziņojumu par iesniegšanu 3,88 EUR. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi konkrētajā lietā ir 17,18 EUR, jo lietā ir veikti seši sūtījumi cena ir 1,57 EUR un divi sūtījumi, kuru cena ir 3,88 EUR. Minētie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 17,18 EUR apmērā, kuri nav apmaksāti, saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu, ir piedzenami par labu valstij no atbildētāja.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, par mantas atdošanu natūrā, par personu un mantas izlikšanu no telpām un par tiesāšanās izdevumu piedziņu, tiesa nosaka termiņu sprieduma labprātīgai izpildei, izņemot gadījumus, kad spriedums izpildāms nekavējoties.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 193., 204[1]., 250.[25], 250.[27] pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt prasību pilnā apmērā.

Izbeigt 2011.gada 19.jūlijā starp /pers. C/, personas kods /personas kods/, un /pers. D/ (/pers. D/), Krievijas Federācijas pilsonis, dzimis /datums/, /vieta/, personas kods Latvijas Republikā /personas kods/, noslēgtās Vienošanās par kopīga nepilngadīga bērna aizgādību, saskarsmes tiesībām un bērna uzturlīdzekļiem 2.4.punktu.

Piedzīt no /pers. D/ (/pers. D/), Krievijas Federācijas pilsonis, dzimis /datums/, /vieta/, personas kods Latvijas Republikā /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļu parādu par laiku no 2014.gada 1.maija līdz 2015. gada 1.maijam EUR 1365,96 (viens tūkstotis trīs simti sešdesmit pieci eiro un 96 centi) apmērā.

Piedzīt no /pers. D/ (/pers. D/), Krievijas Federācijas pilsonis, dzimis /datums/, /vieta/, personas kods Latvijas Republikā /personas kods/, par labu /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus dēla /pers. E/ (/pers. E/), personas kods /personas kods/, uzturam sākot no 2015.gada 13.maija ik mēnesi 90 EUR (deviņdesmit *eiro*) apmērā, bet ne mazāk kā 25 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas līdz bērna septiņu gadu vecumam un no bērna septiņu gadu vecuma ne mazāk kā 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, līdz laikam, kad bērns pats sevi var apgādāt.

Piedzīt no /pers. D/ (/pers. D/), Krievijas Federācijas pilsonis, dzimis /datums/, /vieta/, personas kods Latvijas Republikā /personas kods/, valsts nodevu 403,72 EUR (četri simti trīs *eiro* un 72 centi) apmērā par labu valstij, kas iemaksājama pēc sekojošiem rekvizītiem: Saņēmēja iestāde: Valsts kase; reģistrācijas Nr.90000050138; konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods: TRELLV22; iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr. C29512515.

Piedzīt no /pers. D/ (/pers. D/), Krievijas Federācijas pilsonis, dzimis /datums/, /vieta/, personas kods Latvijas Republikā /personas kods/, par labu valstij ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 17,18 EUR (septiņpadsmit *eiro* un 18 centi) apmērā, kas iemaksājami pēc sekojošiem rekvizītiem: Saņēmēja iestāde: Tiesu administrācija; reģistrācijas Nr. 90001672316; konta Nr. LV51TREL2190458019000; BIC kods TRELLV22; iemaksas mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C29512515.

Noteikt /pers. D/(/pers. D/) termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma likumīgā spēkā stāšanās dienas.

Labprātīgi izpildot spriedumu daļā par tiesas izdevumu samaksu, valsts labā /pers. D/ (/pers. D/) maksājumu dokumenti, kas apliecina valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksu nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, Rīgā, Lomonosova ielā 10, 1.stāvā, 105.kabinetā vai nosūtot tiesai pa pastu.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 (divdesmit) dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma teksta sastādīšanas datums 2015.gada 24.novembris.

Tiesnese /personiskais paraksts/ I.Rubina

NORAKSTS PAREIZS.